

1. Referentie

Referentie	Christiaens, J., Dumortier, E., Enhus, E. & Geluyckens, T. (2009). <i>Voor het eerst geplaatste delinquente jongeren en recidive</i> . Onuitgegeven onderzoeksrapport
Taal	Nederlands
ISBN - ISSN	/
Publicatievorm	Onderzoeksrapport

2. Abstract

Dit onderzoek bouwt voort op een eerder onderzoek naar de resultaten van het opvangbeleid voor minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit gepleegd hebben. Bedoeling van het huidige onderzoek is tegemoet komen aan de gesignaleerde lacunes in de gegevens met betrekking tot recidive. Enerzijds wordt getracht de justitiecontacten die jongeren hebben na een eerste plaatsing omwille van een als misdrijf omschreven feit in kaart te brengen, zowel tijdens de minderjarigheid als meerderjarigheid; anderzijds tracht dit onderzoek een licht te werpen op mogelijke factoren die samenhangen met recidive na plaatsing, zowel wat betreft persoonsgebonden factoren als kenmerken van de justitiële interventie zelf. De totale steekproef bestaat uit alle jongeren die tussen 2001 en 2003 geplaatst werden in een gemeenschapsinstelling of het centrum De Grubbe; voor een steekproef hieruit (n=150 uit arrondissementen Antwerpen en Brugge) werden bijkomende gegevens uit het gerechtelijk dossier en het instellingsdossier verzameld om de mogelijke invloed van persoonskenmerken op de kans op recidive verder na te gaan.

3. Trefwoorden

Thema('s)	Delinquentie
Trefwoord(en)	Daderschap, recidive, sancties/maatregelen

4. Onderzoeker

Opdrachtgever	Vlaamse Gemeenschap Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin Koning Albert II-laan 35 1030 Brussel
Onderzoeker(s)	Jenneke Christiaens, Els Dumortier, Els Enhus & Tinnen Geluyckens Vakgroep Criminologie Vrije Universiteit Brussel Pleinlaan 2 1050 Elsene

5. Onderzoeksvraag

Onderzoeksvraag	1. Wat is de aard van recidive onder de jongeren in de onderzoekspopulatie? 2. Wat is de snelheid waarmee de jongeren uit de onderzoeksgroep recidiveren? 3. Welke regime(instelling-)factoren kunnen in verband gebracht worden met recidive na plaatsing? 4. Welke persoonsgebonden factoren zijn terug te vinden in het instellingsdossier, hoe
-----------------	---

	wordt deze informatie aangewend tijdens het verblijf/regime en welke van deze factoren kunnen in verband gebracht worden met recidive na plaatsing? 5. Op welke wijze kunnen de in de nieuwe Jeugdwet opgenomen plaatsingscriteria het profiel van de in de gemeenschapsinstellingen geplaatste jongeren kunnen beïnvloeden?
Hypothesen	/

6. Methode

Onderzoeks-methode	Cohorte van alle geplaatste jongeren in de gemeenschapsinstellingen en centrum de Grubbe in de periode 2001-2003 (n=1436). Hieruit werd een steekproef van 150 jongeren getrokken uit de arrondissementen Brugge en Antwerpen. Deze bestond uit 120 jongens en 30 meisjes. de gemiddelde startleeftijd van de steekproef is 15 jaar, de gemiddelde leeftijd voor eerste plaatsing ligt tussen 15 en 16 jaar. Een behoorlijk deel start het beschermingstraject op zeer jonge leeftijd: 23 jongeren starten voor de leeftijd van 13 jaar. 55% van de steekproefjongeren krijgt één tot vier maatregelen opgelegd, 25% tien of meer.
Onderzochte groep	Kwantitatieve analyses op basis van de gegevens van het centraal strafregister en de databank van de jeugdparketten Kwalitatieve dataverzameling bestaande uit een grondige dossieranalyse van de gerechtelijke dossiers, instellingsdossiers en dossiers van de sociale diensten. Daarnaast werden ook participerende observaties, diepte-interviews en documentenanalyse doorgevoerd in de betrokken instellingen
Bereik	Vlaanderen

7. Resultaten

Recidive van geplaatste jongeren	Een beperking van de analyses is het ontbreken van cijfers van voor 2005. de periode 2001-2005 is dus een blinde vlek. In 2005 stellen ze vast dat 25% van de 776 jongeren die ofwel meerderjarig werden in 2004 of nog minderjarig waren in 2005 opnieuw aangemeld wordt bij de jeugdparketten. Als de meerderjarig geworden jongeren weggelaten worden, is er een recidivegraad van 42% voor het jaar 2005. Voor de periode 2005-2008 bedraagt de recidivegraad 27% voor deze deelcohort van 776 jongeren. Ongeveer de helft daarvan kent een beperkt herhal, één nieuwe aanmelding. Opvallend is bovendien dat POS-startende jongeren meer recidiveren tijdens de minderjarigheid (40%) dan MOF-startende jongeren (27%). De recidivegraad na het bereiken van de minderjarigheid is het meest betrouwbare gegeven over recidive in dit onderzoek. Hierbij wordt een recidivegraad van 41.7% vastgesteld. 50% van deze jongeren wordt veroordeeld in het eerste jaar na de meerderjarigheid, 46% van de meerderjarige recidiverende jongeren stopt ogenschijnlijk na één veroordeling. Ook kan een groep van voornamelijk mannelijke persistente plegers geïdentificeerd worden. 13% van de jongens loopt tussen de vijf en de twaalf veroordelingen op na de meerderjarigheid; opvallend is bovendien dat slechts 3% van de recidiverende jongeren meisjes betreft. Algemeen genomen kunnen voor 49.7% van de cohorten geen delicten na de eerste plaatsing teruggevonden worden; dit is echter waarschijnlijk een overschatting door het ontbreken van gegevens uit de periode 2001-2004. bij 12.8% van de jongeren beperkt de recidive zich tot de minderjarigheid, 35.5% recidiveert ook na meerderjarigheid. Een beperkte groep jongeren (7.8%) recidiveert zowel tijdens de minderjarigheid als na de meerderjarigheid.
Regime en recidive	Plaatsing in een half-open instelling leidt tot meer recidive, plaatsing in een gesloten instelling vermindert de kans op recidive. Dit verschil wordt echter verklaard doordat meisjes steeds in een gesloten regime worden geplaatst. Er zijn echter weinig regimekenmerken beschikbaar voor kwantitatieve analyses. Hoe problematischer de instroom en de start van het traject, hoe moeilijker het verloop ervan. Ook lijkt het dat niet snel-geplaatste jongeren meer recidiveren dan snel-geplaatste jongeren en dat POSSers tijdens de minderjarigheid meer recidiveren dan MOFers

	De kwalitatieve analyses vinden een aantal knelpunten. Een aantal externe elementen zijn het grote verschil in de regio's van waaruit de jongeren komen en de heterogeniteit aan geplaatste jeugddelinquenten. Interne problemen zijn het ontbreken van een multimodale werking en problemen met de condities van de plaatsing, die veelal te maken hebben met de vaardigheden, opleiding en training van de personeelsleden
Persoonsgebonden kenmerken van geplaatste jongeren	Deze kenmerken werden voor de steekproef van 150 jongeren verder geanalyseerd. Hier werden echter geen effecten gevonden die een invloed zouden hebben op de kans op recidive. Dit kan te wijten zijn aan de kleine steekproef die gehanteerd werd.
Invloed van nieuwe plaatsingscriteria	De nieuwe plaatsingscriteria kunnen wel degelijk invloed hebben indien zij in de praktijk zouden worden toegepast, vooral dan de regels die voor het gesloten regime gelden De nieuwe leeftijdscriteria lijken slechts weinig invloed te hebben op een mogelijke plaatsing Er is een duidelijk genderverschil door de invoer van de nieuwe regels, die een duidelijk groter effect hebben op meisjes.

8. Publicaties op basis van hetzelfde onderzoek

/